

Henryk Kondziela

"Rola planowania przestrzennego w rewaloryzacji miejskich zespołów zabytkowych" - konferencja w Lublinie

---

Ochrona Zabytków 29/4 (115), 344

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

„ROLA PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO W REWALORYZACJI MIEJSKICH ZESPOŁÓW ZABYTKOWYCH” — KONFERENCJA W LUBLINIE

W dniach 10—11.XI.1975 r. odbyła się w Lublinie ogólnopolska konferencja poświęcona roli planowania przestrzennego w rewaloryzacji miejskich zespołów zabytkowych, zorganizowana przez Towarzystwo Urbanistów Polskich, Oddział w Lublinie.

W pierwszym dniu konferencji ogłoszono następujące referaty: Mieczysław Kurzątkowski: *Problemy ochrony historycznego środowiska kulturowego miast i miasteczek Lubelszczyzny*;

Jadwiga Jamiołkowska: *Problemy rewaloryzacji zespołów zabytkowych na przykładzie miejscowych planów szczegółowych zagospodarowania przestrzennego Starego Miasta w Lublinie i Kazimierza Dolnego*;

Jadwiga Teodorowicz-Czerepińska: *Wpływ ustaleń historyczno-badawczych na opracowania w zakresie planowania przestrzennego*;

Jerzy Srożyński: *Problemy ustaleń planów miejscowych w zakresie ochrony zabytków i ich realizacja*; Krzysztof Pawłowski: *Rewolaryzacja zespołów zabytkowych jako element planowania przestrzennego*; Jerzy Kosiński: *Problem ochrony dziedzictwa kultury w planowaniu przestrzennym*.

Na zakończenie pierwszego dnia obrad oraz w drugim dniu wygłoszono szereg komunikatów środowiskowych związanych ze szczególną problematyką wybranych zabytkowych zespołów miejskich i regionów krajobrazowych z terenu Polski.

Interesujące referaty, jak również komunikaty środowiskowe przedstawiające wiele aktualnych problemów związanych z ochroną i rewaloryzacją zabytkowych zespołów urbanistycznych wywołały ożywiającą dyskusję, w której brali udział

przedstawiciele środowisk naukowych oraz urbanisci z różnych regionów kraju. Niezwykle ważnym elementem konferencji było dostarczenie wszystkim uczestnikom *Wstępnych tez komisji organizacyjnej opracowanych na konferencje TUP*, pod kierunkiem prof. dra Wacława Ostrowskiego.

We wstępie tego dokumentu czytamy:

„Przywrócenie do życia najcenniejszych zespołów zabytkowych Warszawy, Gdańska, Poznania i Wrocławia, zaczęte w szczególnie trudnych latach powojennych, stanowi wielkie osiągnięcie Polski Ludowej w dziedzinie ratowania dziedzictwa kulturowego.

Niestety, przy odbudowie wielu innych historycznych ośrodków miejskich oraz przy rozbudowie miast o cennych zespołach zabytkowych, nie naruszonych przez działania wojenne, nie zawsze wykazywano należyłą troskę o ochronę dziedzictwa, co spowodowało duże straty kultury narodowej, tym bardziej bolesnie odczuwane, że społeczeństwo przywiązuje dziś coraz większą wagę do konieczności troski o dziedzictwo kulturowe w celu podniesienia jakości życia.

Powstrzymanie trwającego nadal procesu degradacji szeroko rozumianego środowiska kulturowego, a w tym miejskich ośrodków historycznych wymaga wskazania niezbędnych środków zaradczych. Pożądanym jest utworzenie w TUP Sekcji Ochrony Środowiska Kulturowego, której celem byłoby m. in. dalsze rozważenie i pogłębienie w ścisłej współpracy z pozostałymi sekcjami Towarzystwa zagadnień będących tematem obrad obecnej konferencji oraz popularyzowanie wysuwanych postulatów wśród członków TUP i szerszych kręgów społecznych”.

Następnie w dokumencie omówiono problemy szczegółowe, a mianowicie: rolę i zakres dziedzictwa kulturowego (rozszerzenie zakresu ochrony, klasyfikacja, postawa wobec dziedzictwa kulturowego); rolę planowania przestrzennego (rola planów urbanistycznych, sporządzanie planów szczegółowych, adaptacja zespołów i budynków zabytkowych, wnioski konserwatorskie); aspekty architektoniczne (rewaloryzacja architektoniczna, nowa architektura w środowisku zabytkowym); problemy realizacji (przygotowanie projektów, przygotowanie wykonawców, zjednanie poparcia społeczeństwa, zwiększenie środków materialnych, rewizja podstaw prawnych, program działania).

Tezy te, uwzględniające wszystkie aspekty ochrony szeroko rozumianego środowiska kulturowego, zostały przez uczestników konferencji po pewnych poprawkach redakcyjnych przyjęte jako wnioski do dalszego działania, które propagować będzie Towarzystwo Urbanistów Polskich poprzez swoich członków. Znajdzie to praktyczny wyraz w powołaniu na najbliższym walnym zjeździe specjalnej Sekcji Ochrony Środowiska Kulturowego.

Ta cenna inicjatywa zasługuje na słowa dużego uznania oraz na szczególną uwagę i możliwie jak najdalej idącą współpracę i współdziałanie ze strony środowiska konserwatorskiego, a przede wszystkim władz konserwatorskich Ministerstwa Kultury i Sztuki. To samo odnosi się do działalności w tej dziedzinie TUP. Tym bardziej że realny i potrzebny program działania sformułowany został przez czynnik społeczny.

Henryk Kondziela

KURS SZKOLENIOWY DLA WOJEWÓDZKICH KONSERWATORÓW ZABYTKÓW W RADZIEJOWICACH

Na wniosek Generalnego Konserwatora Zabytków — Departament Kadr i Szkolenia Ministerstwa Kultury i Sztuki zorganizował w dniach 11—15.V.1976 r. szkolenie dla wojewódzkich konserwatorów zabytków. Zajęcia odbywały się w Domu Pracy Twórczej w Radziejowicach. Wykłady zainaugurował inż. P. Strumiłło, wicedyrektor Departamentu Kadr i Szkolenia MKiS. Dr B. Rymaszewski, Generalny Konserwator Zabytków, omówił węzłowe problemy z dziedziny ochrony zabytków. Przedstawił historię myśli konserwatorskiej oraz miej-

sce zabytków w dzisiejszym świecie, podkreślając, że należy konserwować zabytki, a nie restaurować. Klasyfikacja zabytków jest już zjawiskiem historycznym, a każdy obiekt wymagający ochrony konserwatorskiej należy wpisać do rejestru zabytków. Prelegent wskazał na konieczność wypracowania sobie wizji przyszłości, przyjmując aktywną i kompleksową postawę wobec zagadnień ochrony, wspominał o szerokim zainteresowaniu społeczeństwa i prasy tą tematyką, podkreślił, że po raz pierwszy znalazły się zagadnienia konserwator-

ska-urbanistyczne w exposé premiera Piotra Jaroszewicza. Winno to być dla służby konserwatorskiej zachętą do wzmoczonego działania. Generalny Konserwator Zabytków zaapelował do wojewódzkich konserwatorów zabytków o nawiązanie bliskich kontaktów z urzędami gminnymi i naczelnikami gmin.

Prof. dr W. Kalinowski, dyrektor Ośrodka Dokumentacji Zabytków, przedstawił zagadnienia konieczności ochrony zabytków techniki oraz szczegółowo omówił problemy związane z ewidencją i rejestrem zabytków, sugerując potrzebę uspra-